

5.6 Elinympäristön ja asumisen palvelualue

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	Ennuste 1-3/2026	Tot. 1-3/2026	Tot. %	Tot. 1-3/2025	Muutos %
TOIMINTATUOTOT	8 544 908	6 887 571	6 250 241	1 715 714	24,9 %	2 030 680	-15,5 %
Myyntituotot	2 973 414	1 822 264	1 433 997	476 207	26,1 %	499 210	-4,6 %
Maksutuotot	0	20 000	10 000	0	0,0 %	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	15 657	0	3 474	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	5 555 837	5 045 307	4 802 769	1 239 507	24,6 %	1 531 470	-19,1 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-7 994 258	-6 350 966	-5 211 299	-1 541 015	24,3 %	-1 774 303	-13,1 %
Henkilöstökulut	-2 838 550	-2 770 063	-2 220 300	-666 317	24,1 %	-630 164	5,7 %
Palvelujen ostot	-2 609 486	-1 283 745	-970 774	-272 892	21,3 %	-431 621	-36,8 %
Aineet,tarvik. ja tava- rat	-1 970 559	-1 755 653	-1 565 473	-500 272	28,5 %	-602 177	-16,9 %
Avustukset	-139 014	-140 000	-70 000	0	0,0 %	967	-100,0 %
Muut toimintakulut	-436 650	-401 505	-384 752	-101 533	25,3 %	-111 308	-8,8 %
TOIMINTAKATE	550 650	536 605	1 038 942	174 699	32,6 %	256 377	-31,9 %
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-2 902 970	-2 756 755	-3 358 383	-1 980 006	71,8 %	-704 843	180,9 %
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 353 254	-2 573 264	-2 609 632	-1 919 531	74,6 %	-448 541	327,9 %

Ulkoinen/Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	Ennuste 1-3/2026	Tot. 1-3/2026	Tot. %	Tot. 1-3/2025	Muutos %
Ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	3 631 880	2 967 397	2 705 091	720 924	24,3 %	1 014 333	-28,9 %
TOIMINTAKULUT	-6 455 420	-6 205 986	-5 077 428	-1 504 525	24,2 %	-1 664 027	-9,6 %
TOIMINTAKATE	-2 823 540	-3 238 589	-2 372 337	-783 602	24,2 %	-649 694	20,6 %
Sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	4 913 028	3 920 174	3 545 150	994 790	25,4 %	1 016 347	-2,1 %
TOIMINTAKULUT	-1 538 838	-144 980	-133 871	-36 489	25,2 %	-110 276	-66,9 %
TOIMINTAKATE	3 374 190	3 775 194	3 411 280	958 301	25,4 %	906 070	5,8 %

Toimintakatsaus 1–3/2026

Toiminnallisesti alkuvuosi on ollut hankkeiden valmistelua: Päiväkotihankkeet (uudisrakennus ja miekkarin-teen peruskorjaus), uimahallin peruskorjaus, rantatien korjaussuunnittelu sekä pienempien investointien valmistelua.

Toiminnallisesti tilapalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut ovat suunnitelleet keskusvarastotoiminnan uudelleenjärjestelystä. Taloustyöryhmän työ on työllistänyt hallintoa.

Talvikunnossapidon osalta kevättalvi on ollut aiempia vuosia helpompi, vähäisestä lumimäärästä johtuen. Tämä näkyy myös hieman pienempänä palveluiden ostona (21,3%)

Tulopuolella neljännesvuosi toteutunut suunnitelmien mukaisesti, eikä näköpiirissä ole olennaisia muutoksia tulovirtaan toimintavuoden aikana. Ulkoiset tulot ovat 24,3%, ja ulkoiset menot ovat 24,2%.

Henkilöstökulut 24,1% on talousarvion mukaista, säästötoimenpiteet eivät näy vielä talousarviossa. Lomapalkka ja kesäajan kausityöntekijät eivät näy vielä henkilöstökuluissa, ja taloustyöryhmän asettamat säästö-tavoitteet ja talousarviossa päätetyt säästöt eivät näy vielä ensimmäisellä neljänneksellä. Palkkakustannuksia on seurattava.

Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa alkuvuosi on aina korkeampi, johtuen suurelta osin mm. kaukolämpökustannuksista. 28,5% toteuma on siis kokonaisuudessaan talousarvion mukaista.

Merkittävimmät poikkeamat liittyvät kaukolämmön kustannuksiin.

Perustelut poikkeamille

Kaukolämmön kustannusten toteuma on aina ensimmäisellä vuosineljänneksellä korkein, riippumatta onko kyseessä poikkeava talvi. Kokonaisuutena ei ole merkittäviä poikkeamia - kalustohankintoja on toteutunut yli toteuma-arvion, mutta kalustohankinnat eivät rytmity vuosineljänneksiin. Elintarvikekustannukset tippuvat kesäajaksi koulun sulkuajan ajaksi, ja tämä selittää korkeampia toteumia.

Avustukset ovat kokonaan toteutumatta, yksityistieavustuspäätökset päätetään toukokuussa ja maksetaan myöhemmin toimintavuoden aikana.

ELAS palvelualueen hallinto

Ulkoinen/Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	Ennuste 1-3/2026	Tot. 1-3/2026	Tot. %	Tot. 1-3/2025	Muutos %
TOIMINTATUOTOT	55 267	14 000	7 000	0	0,0 %	49	-100,0 %
TOIMINTAKULUT	-282 210	-230 300	-191 573	-50 903	22,1 %	-62 425	-18,5 %
TOIMINTAKATE	-226 943	-216 300	-184 573	-50 903	23,5 %	-62 377	-18,4 %
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
YLI/ALIJÄÄMÄ	-227 285	-4 434	-50 040	-19 062	429,9 %	-62 393	-69,4 %

Toimintakatsaus 1–3/2026

Hallinnon kulut toteuneet talousarvion mukaisesti. Hallintoa ovat työllistäneet erityisesti hankkeiden valmistelu ja talouden tasapainotusohjelman laatiminen ja taloustyöryhmätyöskentelyä.

Lisäksi alkuvuoden aikana on suunniteltu sihteeriresurssin uudelleenjärjestelyä keskushallinnon kanssa.

Kuntatekniikka/Infra/Yhdyskuntatekniikka

Ulkoinen/Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	Ennuste 1-3/2026	Tot. 1-3/2026	Tot. %	Tot. 1-3/2025	Muutos %
TOIMINTATUOTOT	115 792	37 000	39 926	1 280	3,5 %	19 555	-93,5 %
TOIMINTAKULUT	-1 330 329	-1 260 141	-939 001	-206 012	16,3 %	-293 959	-29,9 %
TOIMINTAKATE	-1 214 537	-1 223 141	-899 074	-204 732	16,7 %	-274 404	-25,4 %
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-649 148	-632 614	-556 923	-240 616	38,0 %	-163 659	47,0 %
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 864 031	-2 118 285	-1 638 048	-499 011	23,6 %	-438 068	13,9 %

Toimintakatsaus 1–3/2026

Toimintatuotot eivät näy vielä asiakasmaksujen laskutuksen osalta ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Toimintakulujen osalta määräaikaista henkilöstöä ei ole ollut palkattuna ensimmäisen vuosineljänneksen aikana, joka näkyy selvästi henkilöstökulujen toteutumattomuutena. Talvikunnossapito oli ennustettua edullisempaa, johtuen vähäisestä lumimäärästä, eikä liukkaudentorjunta myöskään työllistänyt aiempien vuosien tavoin.

Henkilöstökulut ovat suunnitelman mukaisesti pienemmät alkuvuonna. Kausityöt kevästä syksyyn nostavat henkilöstökulua.

Toiminnallisesti kunnossapidon työt ovat toimihenkilötasolla olleet investointien valmistelua ja toteutusta.

Perustelut poikkeamille

Vuosineljänneksen luontaiset erot selittävät toteumia, eikä merkittäviä poikkeamia ole näköpiirissä.

Päämäärä: Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana.				
Tavoite: Kehitetään yrittäjille tarjottavia palveluja				
Toimenpiteet	Katuverkon kunnossapito ja saneeraukset toteutetaan oikea-aikaisesti ja suunnitelmallisesti. Katuverkon saneerausohjelman laadittaminen.			
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Vuotuinen investointitaso 350.000 euron tasolla	1	1	1	
Saneerausohjelma laadittu = 1, Ei laadittu = 0	0	1	0	
Päämäärä: Viihtyisää asumista keskustasta kyliin				
Tavoite: Vahvistetaan kuntakeskuksen viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta				
Toimenpiteet	Katuverkon kunnossapidon ohella pidetään ympäristö siistinä ja viheralueet kunnossa ja hoidettuina palvelurakenteineen. Laaditaan toimenpideohjelma osaksi maapoliittista ohjelmaa.			
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Vuotuiset investoinnit sekä kunnossapitoon tarvittava henkilöresurssi turvattu.	1	1	1	
Toimenpideohjelma laadittu = 1, Ei laadittu = 0	0	1	0	

Tavoite: Kylien elinvoima turvataan tietoliikenne- ja tieyhteyksistä huolehtimalla.				
Toimenpiteet	Yksityisteiden kunnossapitoavustusten jakaminen			
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Avustussumman pitäminen vähintään nykyisellä tasolla	1	1	1	

Päämäärä: Tavoitteena hyvivoiva ja osallistuva kuntalainen				
Tavoite: Kehitetään liikuntapaikkoja ja tehdään niitä tutuksi kaikki ikä- ja harrastajaryhmät huomioiden				
Toimenpiteet	Laaditaan liikuntapaikkoja koskeva toimenpideohjelma osaksi maapoliittista ohjelmaa			
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Toimenpideohjelma laadittu = 1, Toimenpideohjelma ei laadittu = 0	0	1	0	

Tilapalvelu

Ulkoinen/Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	Ennuste 1-3/2026	Tot. 1-3/2026	Tot. %	Tot. 1-3/2025	Muutos %
TOIMINTATUOTOT	6 471 323	5 272 106	4 998 644	1 300 765	24,7 %	1 582 043	-17,8 %
TOIMINTAKULUT	-4 299 659	-3 203 359	-2 739 384	-871 651	27,2 %	-999 116	-12,8 %
TOIMINTAKATE	2 171 664	2 068 747	2 259 260	429 114	20,7 %	582 926	-26,4 %
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-2 233 978	-2 117 793	-2 790 256	-1 731 359	81,8 %	-536 562	222,7 %
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
YLI/ALIJÄÄMÄ	-62 419	-171 419	-632 105	-1 342 440	783,1 %	46 365	-2 995,4 %

Toimintakatsaus 1–3/2026

Vuokratuotot ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti.

Alkuvuosi on Tilapalveluilla myös tulevien investointien valmistelua. Toimihenkilöresurssien ohjaamisen vuoksi on investointihankkeiden läpiviemistä varten ostettu ulkopuolista asiantuntijatyötä on jouduttu käyttämään. Yhteistyön kehittäminen tilapalvelun ja ruoka- ja puhtauspalveluiden välillä on pitänyt sisällään keskusvarastotoiminnan uudelleenjärjestelyitä, jossa on suunniteltu henkilön siirtäminen puhtauspalvelun työntekijäksi, eikä tilapalvelulle palkata uutta työntekijää.

Toimintakuluissa kokonaisuudessa ei ole suurta poikkeamaa. Kaukolämmön ja sähkön kustannukset ovat ensimmäisen vuosineljänneksen mukaisia. Henkilöstökulut ovat tilapalveluilla talousarvion mukaisella tasolla.

Perustelut poikkeamille

Erot perusteltavissa vuosineljännesten välisillä eroilla.

Ruoka- ja puhtauspalvelu

Ulkoinen/Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	Ennuste 1-3/2026	Tot. 1-3/2026	Tot. %	Tot. 1-3/2025	Muutos %
TOIMINTATUOTOT	1 892 306	1 564 465	1 204 670	413 669	26,4 %	429 034	-3,6 %
TOIMINTAKULUT	-1 872 343	-1 430 577	-1 167 572	-361 373	25,3 %	-374 244	-3,4 %
TOIMINTAKATE	19 963	133 888	37 098	52 296	39,1 %	54 790	-4,6 %
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-19 844	-6 348	-11 204	-8 030	126,5 %	-4 623	73,7 %
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
YLI/ALIJÄÄMÄ	0	1	-78 770	3 225		50 113	-93,6 %

Toimintakatsaus 1–3/2026

Ruoka- ja siivouspalveluyksikössä kokonaisuus on talousarviossa, ottaen huomioon vielä tulevan kesäajan jolloin varsinkin ruokapalveluilla kulut pienenevät merkittävästi.

Erityismainintana on sijaisten palkat, joita on toteutunut selvästi vähemmän kuin talousarviossa on varauduttu. Henkilöstökulut ovat talousarviossa. Tilapalveluiden kanssa on suunniteltu tulevaa keskusvarastotoiminnan uudelleenjärjestelyä, jota ei vielä otettu käyttöön ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Perustelut poikkeamille

Poikkeamat perusteltavissa vuosineljännesten välisillä eroilla. Sijaiskuluissa sisäisten sijaisten järjestely on saatu toimimaan paremmin, eikä ole tarvinnut niin paljoa palkata sijaisia. Elintarvikekustannusten ennusteet tulevat korjaantumaan koulujen kesätauon aikana.

Maankäyttö

Ulkoinen/Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	Ennuste 1-3/2026	Tot. 1-3/2026	Tot. %	Tot. 1-3/2025	Muutos %
TOIMINTATUOTOT	10 221	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-209 718	-226 590	-173 768	-51 076	22,5 %	-44 559	14,6 %
TOIMINTAKATE	-199 497	-226 590	-173 768	-51 076	22,5 %	-44 559	14,6 %
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
YLI/ALIJÄÄMÄ	-199 519	-279 126	-210 670	-62 243	22,3 %	-44 559	39,7 %

Toimintakatsaus 1–3/2026

Kaavoituksen ja maankäytön osalta merkittäviä konsulttikustannuksia ei ole toteutunut alkuvuoden aikana. Kaavoituksen ylikunnallisten yhteistyösopimusten valmistelu jatkunut vuosineljänneksen aikana. Maankäytön ja kaavoituksen ohjelmistokustannuksia on hieman arvioitua enemmän, johtuen RYHTI- hankkeen tarpeista.

Tuulivoimayleiskaavat ovat työllistäneet kaavoitusta. Maankäytön työt ovat olleet paljon rakennushankkeiden mittaustyötä.

Perustelut poikkeamille

Kaavoitusprosesseihin on varattu rahaa, joita ei ole käytetty ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Päämäärä: Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari				
Tavoite: Uudistetaan kaupungin johtamisjärjestelmää, arvioidaan alueyhteistyön muotoja				
Toimenpiteet	Kartoitetaan yhteistyön mahdollisuudet naapurikuntien kanssa.			
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma	Tila
Toteutettu = 1, Ei toteutettu = 2	0	1	0	